Інформація про хід виконання Програми підтримки розвитку підприємництва у м. Харкові на 2018-2027 роки за І півріччя 2025 р.

Розділ ІІ «Розвиток підприємництва і ринкової інфраструктури».

З метою створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва, підвищення його конкурентоспроможності та зміцнення ролі у вирішенні соціально-економічних питань міста, рішенням 16 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 08.11.2017 № 834/17 була затверджена Програма підтримки розвитку підприємництва у м. Харкові на 2018–2027 роки (зі змінами) (далі – Програма).

Основні заходи Програми спрямовані на створення комфортних умов для ведення бізнесу, оптимізацію процесу видачі дозвільних документів підприємцям, запобігання ухваленню економічно необґрунтованих регуляторних актів, удосконалення ресурсної та інформаційної підтримки бізнесу, розширення інфраструктури підтримки підприємництва та покращення інвестиційного клімату в місті.

Фінансування окремих заходів Програми здійснюється за рахунок коштів бюджету Харківської міської територіальної громади.

У 2025 році з бюджету Харківської міської територіальної громади виділено 472 000,00 грн на фінансування таких заходів Програми:

- пункт 2.2.4. «Підтримка вебсайту «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова» – 372 000,00 грн;

- пункт 2.3.1. «Часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію бізнес-проєктів суб’єктів малого та середнього підприємництва міста Харкова» – 100 000,00 грн.

Протягом І півріччя 2025 року реалізовувалися такі основні заходи Програми, спрямовані на створення умов для розвитку підприємництва.

Відповідно до пункту 1.1.1 Програми «Відстеження результативності регуляторних актів, які регулюють діяльність суб’єктів господарювання, здійснення необхідних заходів щодо анулювання неефективних нормативно-правових актів» Департаментом розроблено План-графік виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів виконавчими органами Харківської міської ради на 2025 рік. Проаналізовано 11 звітів з відстеження результативності регуляторних актів, які оприлюднено у ЗМІ згідно з вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Продовжувалася інформаційно-консультаційна підтримка підприємців через вебсайт «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова». Цей ресурс регулярно оновлюється, на ньому публікуються корисні матеріали щодо податкового законодавства, анонси бізнес-заходів, інформація про державні кредитні та грантові програми, а також законодавчі новації, що впливають на діяльність підприємців.

Крім того, систематично наповнюється інформацією сторінка «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова» у соціальній мережі

Facebook, де підприємці також можуть отримати зворотній зв’язок через особисті повідомлення.

На виконання пункту 2.1.4 Програми «Проведення роботи щодо оновлення кредитних рейтингів м. Харкова», з метою оновлення кредитних рейтингів м. Харкова та його інвестиційної привабливості за шкалою Рейтингового агентства ТОВ «ІВІ-Рейтинг» підготовлена інформація щодо розвитку підприємництва у 2024 році.

Відповідно до пункту 2.2.2. «Залучення суб’єктів малого та середнього підприємництва до міжнародних ділових зустрічей, переговорів, семінарів, форумів» 05 березня 2025 року в місті Люксембург (Велике Герцогство Люксембург) відбувся Третій Люксембурзько - Український бізнес-форум «Ukraine Resilience Business Forum», організований Люксембурзько-Українською Торговою Палатою.

Форум об’єднав представників європейського бізнесу, міжнародних організацій та фінансових інституцій з метою презентації ключових напрямів відновлення Харкова та залучення потенційних інвесторів.

У рамках робочого візиту до Люксембургу Харківський міський голова Ігор Терехов виступив спікером на панелі, присвяченій забезпеченню енергетичної стійкості та розповів про критичні виклики, з якими стикається місто через регулярні обстріли, а також наголосив про необхідність створення «енергетичного острова», що забезпечить автономність та енергонезалежність Харкова. Зокрема, мова йшла про встановлення когенераційного обладнання, газотурбінних установок, блочно-модульних котелень та створення незалежної енергосистеми для метрополітену й електротранспорту.

До заходу також долучилися представники Харківської міської ради, міських комунальних підприємств і харківського бізнесу.

За результатами проведення форуму досягнуто домовленостей про подальші консультації з міжнародними партнерами щодо фінансування енергетичних проєктів, опрацьовуються можливості залучення додаткових грантових коштів для відбудови міста, а також заплановано подальші переговори з європейськими бізнес-колами для розширення співпраці. Участь у форумі дозволила представити Харків як місто, готове до відновлення та інвестицій, що є критично важливим для модернізації інфраструктури, розвитку адміністративних послуг та економічного відродження.

Малий та середній бізнес суттєво постраждав від війни, але попри втрати підприємці продовжують розвивати його і потребують фінансової підтримки. Саме тому, у 2025 році міська влада продовжила реалізацію заходів із часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами (пункт 2.3.1 Програми).

Часткова компенсація суб’єкту підприємництва може здійснюватися разом з державною підтримкою, яка надається відповідно до Урядової програми «Доступні кредити 5-7-9%».

Отримати часткову компенсацію підприємці можуть, звернувшись до АТ «Ощадбанк», ПАТ «БАНК ВОСТОК» та АТ «СЕНСБАНК», з якими Департаментом адміністративних послуг та споживчого ринку Харківської міської ради укладено договори про взаємодію.

У звітному періоді було продовжено часткову компенсацію відсоткових ставок за кредитом, наданим Філією – Харківське обласне управління АТ «Ощадбанк» у 2024 році.

Відповідно до пункту 3.1.1 Програми «Проведення навчальних семінарів, зустрічей, майстер-класів та круглих столів з представниками органів влади, громадських об'єднань, підприємців та студентами щодо актуальних питань ведення підприємницької діяльності і відповідних змін у законодавстві» директор Департаменту Вікторія Китайгородська та представники Департаменту, бізнес-спільноти та громадських організацій міста Харкова взяли участь:

21 січня 2025 року у засіданні круглого столу «Жінки у бізнесі: шлях до економічного зростання» спрямованому на підтримку та сприяння гендерної рівності в підприємництві. Захід організовано Українською платформою «Жінки в бізнесі» у рамках проєкту «Зміцнення підприємницької екосистеми шляхом об'єднання регіональних жіночих торгово-промислових палат і бізнес-асоціацій» (WE-Champs), що виконується Центром міжнародного приватного підприємництва та фінансується Управлінням з глобальних жіночих питань Департаменту державного секретаря США;

05 лютого 2025 року у вебінарі «Інституційне забезпечення підтримки бізнесу та розвиток бізнес-екосистем на місцевому рівні». Навчання проводилось в рамках проєкту «Підтримка швидкого економічного відновлення українських муніципалітетів (SPER), що реалізується Асоціацією міст України спільно з ПРООН;

13 лютого 2025 року у відкритті підземної секції Центру обслуговування платників Харківської державної податкової інспекції ГУ ДПС у Харківській області на станції метро «Наукова»;

27 лютого 2025 року у першому ярмарку вакансій для ветеранів і ветеранок «Робота для Героїв», що відбувся у харківському метро на станції «Захисників України». Під час заходу КЗ «Ветеранський простір «Пліч-о-Пліч», громадські організації «ПЕТРІОТС 1654», «Харківська обласна спілка Захисників Свободи України», громадська спілка «Асоціація об'єднаних сил», а також роботодавці представили свої вакансії та послуги для ветеранів;

27 лютого 2025 року у форумі «Право на бізнес: Форум для підприємців Харківщини». Захід відбувався за ініціативи благодійного фонду «Право на захист» за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва в межах Програми економічної стійкості України. Програму разом впроваджують Mercy Corps, «Право на захист», Helvetas Swiss Intercooperation і JERU;

05 березня 2025 року у презентації та круглому столі проєкту «БізОН – промоція, трансформація та інклюзивний розвиток бізнес-освіти у вибраних регіонах України». Проєкт спрямований на налагодження ефективного діалогу між місцевими владою, бізнесом і закладами освіти, з метою розробки якісних навчальних програм для бізнесу, сприянню промоції бізнес-освіти і поширенню підприємницьких навичок. В ході проведення круглого столу було обговорено виклики та перспективи розвитку бізнес-освіти; визначено реальні потреби підприємців у навчанні та розвитку; проаналізовано наявний досвід співпраці бізнесу та закладів освіти. У Харківській області проєкт реалізував Центр

громадської експертизи у співпраці з Асоціацією приватних роботодавців та Харківською міською радою в межах проєкту «Трансформаційне відновлення задля безпеки людей в Україні» за сприяння Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні та фінансової підтримки уряду Японії;

17 квітня 2025 року у зустрічі зі студентами Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія» на тему «Нескорений бізнес, стратегія розвитку та зростання в умовах війни». Під час заходу директор Департаменту у своєму виступі окреслила ключові виклики та можливості для підприємництва у Харкові в умовах війни, акцентувала увагу на ролі освіти й науки у відновленні міста, а також розповіла про заходи підтримки бізнесу, що впроваджуються Харківською міською радою;

22 квітня 2025 року у другому ярмарку вакансій для ветеранів і ветеранок «Робота для героїв», створеного за ініціативи Харківського обласного центру зайнятості. Захід відбувся у харківському метро на станції «Університет» та став майданчиком для нових можливостей, діалогу та підтримки наших захисників. Громадські організації «ПЕТРІОТС 1654», «Харківська обласна спілка Захисників Свободи України», громадська спілка «Асоціація об'єднаних сил», а також ряд роботодавців презентували свої вакансії та послуги, орієнтовані на ветеранів;

22-23 квітня 2025 року у навчанні в межах онлайн-курсу щодо фандрейзингу, організованого чеською гуманітарною організацією «Людина в біді». В ході навчання були розглянуті теми донорського середовища та мотивів донорів, інструментів і платформ для фандрейзингу, написання грантових заявок, а також питання розробки фандрейзингової стратегії та побудови відповідного відділу;

25 червня 2025 року у зустрічі міського голови Ігоря Терехова та місцевого бізнесу з головою Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Данилом Гетманцевим. Захід був присвячений обговоренню актуальних проблем, потреб і перспектив розвитку підприємницької діяльності в умовах воєнного стану. У межах підготовки до зустрічі Департаментом було проведено низку організаційних заходів, спрямованих на забезпечення участі представників промислових підприємств та бізнес-структур міста у зазначеній зустрічі. За результатами зустрічі були проаналізовані та узагальнені пропозиції підприємців щодо податкових пільг, страхування воєнних ризиків, покращення умов кредитування для прифронтових територій для подальшого їх опрацювання;

26 червня 2025 року у відкритті першого в Україні прифронтового «ХАБу стійкого бізнесу», що відкрився у Харкові. Цей унікальний простір створено у партнерстві з Програмою розвитку ООН (ПРООН) та Харківським обласним центром зайнятості, за фінансової підтримки Уряду Японії. Ініціатива реалізується ГО «Асоціація приватних роботодавців» в межах проєкту «Трансформаційне відновлення задля безпеки людей в Україні». Представники Департаменту долучилися до панельної дискусії, в межах якого обговорювалися важливі аспекти підтримки підприємництва, зміцнення громад, можливостей працевлаштування, грантових програм та інших інструментів економічної стійкості у прифронтових регіонах.

На покращення підприємницького середовища в місті, впровадження шляхів та механізмів удосконалення процедури видачі документів дозвільного характеру, отримання яких надає суб'єкту господарювання право на здійснення господарської діяльності або певних видів господарської діяльності, спрямована робота Центру надання адміністративних послуг м. Харкова та його територіальних підрозділів (пункти 4.1.2-4.1.6 Програми).

За І півріччя 2025 року до Центру надання адміністративних послуг міста Харкова та його територіальних підрозділів з питань отримання документів дозвільного характеру зафіксовано 15689 звернень суб'єктів підприємницької діяльності. Видано 5353 документа дозвільного характеру, що на 14,0% більше в порівнянні з І півріччям 2024 року. Кількість зареєстрованих декларацій в І півріччі 2025 року збільшилась на 57,3% в порівнянні з аналогічним періодом 2024 року та склала 206 од.

Крім того, за період з січня по червень 2025 року до Центру зафіксовано 12447 звернень з питань реєстрації бізнесу, що становить 4,4 % від загальної кількості звернень до ЦНАП м. Харкова та його територіальних підрозділів. З них 8358 звернень від фізичних осіб – підприємців, 2763 звернень від юридичних осіб, 1326 звернень щодо отримання витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, а також 12 звернень стосовно реєстраційних дій громадських формувань.

Найбільшу питому вагу із загальної кількості звернень в сфері реєстрації бізнесу в І півріччі 2025 року займають звернення до:

- Регіонального центру послуг – 2926 звернень (23,5%);
- ЦНАП м. Харкова у сфері нерухомості – 2399 звернень (19,3%);
- ЦНАП м. Харкова (Гімназійна набережна) – 1503 звернення (12,1%).

За напрямками звернень в сфері реєстрації бізнесу варто виділити:

- з питань реєстрації припинення підприємницької діяльності за власним рішенням – 3743 звернення (30,0%);
- з питань реєстрації змін до відомостей про фізичну особу – підприємця – 3371 звернення (27,1%);
- з питань державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу – 1977 звернень (15,9%);
- з питань видачі витягу – 1326 звернень (10,6%);
- з питань державної реєстрації фізичних осіб підприємцями – 1170 звернень (9,4%);
- з питань державної реєстрації юридичної особи (крім громадських формувань) – 233 звернення (1,9%).

Щодо загальної ситуації з підприємництвом у Харкові, то, за оперативними даними інформаційно-комунікаційних систем Головного управління ДПС у Харківській області станом на 01.07.2025 кількість фізичних осіб – підприємців по місту Харкову склала 122 238 осіб.

Протягом І півріччя 2025 року припинили діяльність 8 254 фізичні особи – підприємці. За січень-червень 2025 року перемістили бізнес з Харкова та змінили

свою юридичну адресу на іншу область або територіальну громаду 147 фізичних осіб – підприємців.

В той же час протягом січня-червня 2025 року виявили бажання розпочати власну справу та офіційно зареєстрували свій бізнес 5 522 фізичні особи – підприємці. Змінили податкову адресу на Харківську міську територіальну громаду протягом січня-червня 2025 року 171 фізична особа – підприємець.

Привести показники щодо діяльності підприємств юридичних осіб за І півріччя 2025 року немає можливості.

За інформацією Головного управління статистики у Харківській області у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України, згідно з положеннями пункту 1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» (далі-Закон) фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи під час дії воєнного стану або стану війни та протягом трьох місяців після його припинення мають право не подавати статистичну та фінансову звітність.

Ураховуючи зазначену норму Закону, частина респодентів скористалися цим правом і не подали статистичну звітність, що унеможливлює формування органами державної статистики об'єктивної статистичної інформації, зокрема і щодо показників зі статистики промисловості.

Згідно з розділом Х «Особливості проведення державного статистичного спостереження в умовах надзвичайних і непереборних обставин (зокрема, в умовах правового режиму воєнного стану в Україні)» Методологічних положень, в період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення статистична інформація може не поширюватися, зважаючи на відсутність звітів та будь-яких інших документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства, від респондентів згідно із Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Крім того, слід зазначити, що за інформацією Головного управління статистики у Харківській області згідно з Планом державних статистичних спостережень на відповідний рік (далі – План) та Методологічними положеннями державного статистичного спостереження «Структурні зміни в економіці України та її регіонів» формування та поширення інформації щодо кількості діючих суб'єктів господарювання (підприємств-юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців) здійснюється щорічно, виключно по Україні, регіонах та районах областей, за формами звітності № 1-підприємництво (річна), № 2-підприємництво (річна).

Формування зазначеної інформації по місту Харкову Планом не передбачено.

Разом з тим, статистика щодо діяльності фізичних осіб-підприємців показує, що українці навіть в умовах війни та повної невизначеності готові брати відповідальність як за свої, так долі і тих, для кого створюють нові робочі місця. І тут чи не на перше місце виходить підтримка цієї активної частини суспільства як на державному, так і на місцевому рівні.

Малий та середній бізнес є драйвером відновлення економіки. Цей сегмент бізнесу найбільш чутливий до того, що відбувається в місті та економіці. Він першим реагує на всі тенденції. Але завдяки своїй гнучкості він і першим відновлюється, продовжує будувати плани на майбутнє.

Тільки спільними зусиллями міської ради, підприємців, громадських організацій можливо відновити все, що зруйнував ворог і знайти нові можливості для подальшого розвитку підприємництва та запуску економічних процесів в місті.